

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jesu[m] ad Pilatu[m] reductu[m] [et] excusatu[m] diligentissime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

De Excusatione dñi

Et facti sunt amici. Beda super Lucā. Hoc nefandissimū herodis et pilati fēdus: quod in occidendo christo pepigerunt: hac tenus eorū velut hereditario iure successoris custodiunt: quando gentiles et iudēi sicut genere et religionē ita etiam mente dissident: in christianis tamē persequendis christis in eis fide perimenda consentiunt.

Pilatus autē puocatis. Quidā deuor. Attēdite dilectissimi et videte dolores: quōd hodie p vobis ingratissimē fatigat: impellor: trahor: duco: percutior: psterior: duris vinculis onustus: opprobriis satiat: nihilominus tamē irrisus: tota nocte ab impijs circūducor: et die fatigor: nulla requies datur. Considera ergo quomodo crudeliter ducit ab horto: sanguine sudore madidus ad Antipatrum: nam ligatus: et graui alapa percussus: trahit ad Caipham ubi tota nocte alapis: celapibus: spurijs: contumelijs innumerabilibus tribulatus: mane facto festināter ad iudeos inuidi consiliū a quo pilato presentat: iniuste accusatur: herodi mittit: spernit: irridetur: veste fatua illudit. Et sic illusus cum contumelioso populo pilato remittitur: innocentia sua allegatur per pilatū: qui nullā causā inuenit: per iudā qui peccauit tradens sanguinē iustū: Per herodē alba veste et typica: quā nihil dignū morte inuenit in eo: vxor pilati quā viro suo ait: nihil tibi et iusto illi: adhuc insanissimus et vere diabolicus populus scribundo ore clamat: Crucifige crucifige eū: et latrone insignē homicidā et virum mortis saluatori tuo hominū amatori et redēptori: vitę et gratię dator: mortis destructori antepōnit. Nec rumināda sunt et sepius masticāda: quia corda tangūt et mentē leuant: peccata vitant: gratiā cōseruant: deū reconciliant: christū associant: et vitam eternā donant.

Sed nec herodes. Glosa ordi. Ad exprobandā duriciā iudeorū vel gentiliū faretur pilatus: nec se nec herodē aliqd in occidēdo christo et illudendo in mortio inuenisse: sed alię crudelitatis clamoribus. i. pilatus nō occidit christū: ppria crudelitate: sed obediuit clamoribus crudelibus iudeorū. Unde Beda super Lucā. Hoc dicitur

a. s. i. ppter mutuā reuerentiā sibi inuicē faciā: etiā facit amicos sunt mali homines in persecutione iusti.

Et facti sunt amici herodes et pilatus in a. s. Ambrosius. Qui amici ex inimicis facti sunt p iustum christum plebis israel et populi gentilis: figura ierusalē quę p vniū passionē vtriusq; sit futura concordia.

ipā die: nā antea inimici erāt adinuicē.

Iesus a pilato excusatus. Matthēi xxvii. Mar. xv. Luc. xxiii. Jo. xviii

Plat. 2. autem

a. s. i. ppter accendere iustis principes quasi aliquid fecerunt haberet loqui eū: testu non audiente quem dimisit cum ministris.

cōnuocatis principibus sacerdotū et magistratib⁹ et plebe: et dixit ad illos.

a. s. i. assignastis et accusastis

Obstulistis mihi hunc hominem quasi

a. s. i. seducētē populū a vera lege dei et iusta obedientia cesaris et pace cōmuni. b. s. i. o. vobis interrogant quā accusationē habetis aduersus hōiem hunc: etiā interrogo vos quid malū fecerit: quare mori debeat: et in omni accusationibus vestris legitimā causam nō inuenio: vtrūcundamini merito quod sic sanguinē sitians innocentis.

aliteretē populū. Et ecce ego corā vobis interrogans nullā causam inuenio in homine isto ex his in quib⁹ eū accusastis.

a. s. inuenit causam mortis: licet accusaueritis eū quod cōmouit populū sue vitioni subiectū: et cōstāter heterinis coram eo. b. s. i. non necessitate: sed vt cognosceretis suā innocentia corā alio iudice: et suspicio tollerēt de meo iudicio.

satis. Sed neq; herodes. Nam remittit

A a. i. nullam causam potuistis coram herode proponere
sufficientem ad mortem.

vos ad illū: et ecce nihil dignum morte

a. s. ex his suadeo vobis ut fidelē pfectū et iudex q. desistatis
ab iniusticia. sed q. p. dicitur ptra vos. vel. aliud si qd fecerit
vobis duris: ego enī alloquar: inhibeo sub cōminatione
ne de cetero faciat: et sic emendatū verbis meis dimitta.

actum est ei. Emendatum ergo illuz di

a. s. audietes q. volebat eū dimittere: accusationes novas
excogitauerunt: et ppositas aggrauauerunt dicētes: quomo
do tu es iudex pro cōmuni bono positus qui finis viuere
eiusdem perturbatores.

mittam. R. Accusabant eum summi

a. s. p. dicitis et similibus verbis mendosis et ficticijs.

sacerdotes in multis. AD. Et cum ac

cusaretur a principibus sacerdotum

a. s. tanq. ad indignā responsionē: vt probaretur eius pati
entia: et quia non fuit opus.

et senioribus: nihil respondit. R. Pi

a. s. q. ipse pilatus vir sagax: p se nouerat iniustā esse alla
ta/struola et nullū roboris verba. b. s. q. p. interrogat
uerat eū an usurpasset sibi regnā dignitatē: nūc interrogat
eū an illa sic se habeat sicut pponunt iudei dicēs.

latus autem rursus interrogauit eū di

a. s. i. q. grauius et magna: et credo q. Pilatus potius irri
dedo iudeos dixerit: quāta vel in quātis te accusant vel fa
cunt manifesta mendacia et accusationes nullius momen
ti: quas christus facilliter refutasset: sed q. irridendo dixe
rit patet: q. postea christū liberare nititur: licet nō respon
disset ad ppositas: quod nō fecisset si digna fuissent.

cens. AD. Nō audis quātā aduersū te

a. s. libenter vidisset Pilatus q. Christus confutasset iu
deos: quia sciebat christum virum sapientem: et facilliter il
la potuisset: et seipsum excusare rationabiliter: vt sic satisficientem absoluisset.

dicunt testimonia: R. non respondes quicq. Uide in quātis te

a. s. i. ne impediat passionē: et q. pilato liquidissime patuit falsitas iudeorū: vnde sciebat christū in
nocentē: et q. p. iniuriā tradidissent eū: innocens autē vndiq. a iudice absoluendus est absq. quāq.
informatione/ ptestatione/ responsione vel dilatione: p. p. quādo de eius innocentia constat: sicut
pilato constiterat de christi innocentia: sicut sepius patet in euangelio. falsi autē delatores grauius
puniendi sunt et ad restitutionē compellendi.

accusant. Iesus autem amplius. AD. non respondit ei ad vllum

a. s. de tāta patientia christi q. sustinuit tot inq. accusationes q. falsas esse omnino constaret.

verbum: ita vt miraretur. R. pilatus. AD. preses vehementer. Per

a. s. que erat paschalis festum: in quo festo presectus in signum et memoriā eductionis sue de egypto
et perductionis per mare rubrum.

diem autem solennem cōsueuerat preses dimittere populo vnum

a. s. i. captiuū et captiuus: quorum semp habebat multitudinem: poterant enim accipere quem vo
lebant. b. s. i. ex ordinatione et cōcessionē romanorū quorū officialis fuit: nō q. fuisset lex sic lanata: s.
consuetudo sine perturbatione nō auellenda.

vinctum. R. ex vinctis quemcunq. petiissent: necesse habebat di

a. s. illud nomē accipit in bono et malo: sicut pfectū: de quo. v. metaphysice. i. notabilē et famosissim.
mittere eis. AD. habebat autem tūc vinctum insignem qui diceba

E c 2

do/ pilatus absoluit quidē iēsum
quē probauit innocentē: sed quem
absoluit iudicio/ crucifigit misere
rio. hec Beda. Qd intellige: dato
q. Pilatus nō habeat causā dan
di iustā sententiā cōtra christū: quē
innocentē p. dicit: tamē seruitute
timida et appetitu fauorabilicō/
sentit: licet nō afo/ tamen ministe
rio oris vt crucifigatur.

a. C. Nihil respondit. Hugo
Cardi. Triplici ratione noluit eis
respondere. Prima: q. ea i quibus
accusabant eū erant manifeste fal
sa. Secūda: q. volebat adimple
re scripturā. Sicut agn. corā ton
dēte rē. Tertia: q. noluit impedi
re passionē suā.

b. C. Ita vt miraret pilatus.
Chrysostomus super Barthēu
homelia. xvij. Mirabat autē his
de reb. pilat. valde: erat q. p. ad
mirationē dignissimā tanta cum
humilitate ac taciturnitate vide
re astantē illū qui mille permani
festissimacq. habet et argumēta:
cū sane nec ipsi accusatores nulli
ei criminis conscij fuerint: sed in
uidia sola mouerentur. hec ibi.

Hugo car
dinalis

Esa. 53. a.

Chry. sup
Barthēu.

De Offensione Christi

Ea **E**st consuetudo vobis.
Nicolai de Ly. sup. Matt. 23.
Aera

re iudeorum concessum erat a romanis: ut in solennitate paschali dimitteretur unus incarceratus secundum voluntatem eorum: in memoriam liberationis eorum de egypto: quia in solennitate paschali habebat memoria illius beneficii. Pilatus autem sciebat eos cupidos de observanda illa consuetudine. Ex altera parte volebat christum liberare: ideo proposuit eis optionem dicens: quod liberaret eis Iesum vel barabbam et nullum alium: per hoc subtiliter credes liberare christum de consensu eorum: quia non credebant aliquo modo quod peterent liberationem barabbam: quia erat homicida et seditiosus et pessimus secundum lucam: et ideo credebant quod perlegeret liberationem iesu. hec ibi.

Luc. 23. c

Princes autem sacerdos Beda (de quo et gloria ordinaria in parte) ait. Queret autem iudeis ut quod hodie sua peticio: quam toto laboris impetraverunt. Quia enim data sibi optione per Iesum latronem pro saluatore interemptorem: pro datore vite elegerunt peremptorem merito salute vitam perdidit: et latrocinij se ac seditionibus in tantum submerserunt. ut et patriam regnumque suum (quod plus christo amare) perdidit: et hactenus eam quam vendiderunt: vel anime vel corporis libertate recipere non meruerunt. Atque ideo iudei pacem habere non possunt: quia seditiosum principem. id est diabolum: qui usque hodie regnat in eis magis quam dominum eligere maluerunt. hec ibi.

Seditiosus princeps

editus factus est populus meus: pastores eorum seduxerunt eos.
Mi sacerdotes. **P**rinces autem sacerdotum et seniores persuasum illi latronem et seditiosum. b. i. saluatore et reconciliatore. c. sed b. i. ad perditionem petierunt et sic quando sicut dei moram facerent deliberandi se que vellent: et principibus hinc inde discurrerunt populus: ut peteret barabbam: iesu vero perderet. Respondes autem

a. ex proprio nomine. b. barabbas. c. qui pridie fecerunt tumultum et seditionem in ciuitate hierusalem: ut ciues confugerent ad arma: quod est maxima perturbatio: quando sunt ille seditiones: unde oriuntur bella intestina que sunt pessima: et ille barabbas fuit capitaneus in illa seditione: iudeis inimicissimus.

Tur barabbas. **R.** qui cum seditiosis vincit erat. **L.** propter seditionem quandam

a. i. populi concursu et tumultu ositate. factam in ciuitate (qui in seditione fecerunt) a. i. infecerunt unum de ciuibus. b. i. iustissima fuit sua captio. rat homicidium. **L.** missi in carcerem. **Ad.** a. i. venientibus ab herode et congregatis vniuersis in malicia plures et vniuerses. b. i. i. i. do locum est per se suum. i. esset innocens: et nulla causa mortis in eo esset.

Congregatis ergo illi iterum pilatus locutus a. i. Semp. enim paratus fuit pilatus dimittere Iesum: sed timore amissionis potestatis et dignitatis secularis voluntas eius fuit peruerba.

Ead illos volens dimittere iesu. **J.** Eum a. i. Hec recordatio consuetudinis sic fuit ordinata a deo: ut magis ipsorum iudeorum ingratitude pateret: quam fuerint capiti egypto: et deus liberavit eos: qui fuerant angustati circa mare: et de eos transierunt: qui erant periculis in deserto constituti: et in omnibus eos liberavit.

Consuetudo vobis: ut unum dimittatis vobis a. i. Id est quod pilatus allegauit consuetudinem: turba ut peterent iuxta consuetudinem.

In pascha. **R.** Et cum ascendisset turba: ce a. i. pilatum. b. i. sicut consueuerat singulis annis: nam illas gratias pilatus eis a romanis impetravit: eo quod per se subiecti erant romanis habuerint.

Pitrogare: sic semper faciebant illi. **P**ilatus a. i. postquam rogabant cum populo.

Autem respondit eis et dixit. **Ad.** Quae vultis a. i. Dico dat eis optionem iterum barabbam et iesum: statum enim illos duos ad iudicium: alio copatio lucis ad tenebras: regis glorie ad seruum impium: datoris vite ad pessimum homicidam.

Dimittite vobis barabbam an iesum. **R.** regem a. i. rex et sacerdos vinctus. b. i. tunc ex ratione propria: tunc ex allegatione christi consentanea: tunc ex relatione aliorum sibi facta.

Iudeorum. **Ad.** qui de christis: Sciebant enim quod per inuidiam tradidissent eum. **R.** suum a. i. qui fuerunt causa mortis christi ex mera inuidia quod prius habebant erga Iesum: ut etiam impleret scriptura di. i. Hec 2. a.

De Christi Flagellatione

E a **C** Tunc milites presidis. Quidā deuotus. Considerate me christi domini crudelissimā flagellationem: nō potui nō ingemiscere: q̄s em̄ nō compatit quādo mā-
fuctissimū et fidelissimū dei filium videt per deuotā cōtēplationē se-
ipsum vestibus expoliare: iuuenē
virginē totū nudū coram tanta
multitudine astare / derideri / huc
illucq; agitari / in terrā p̄sterni: et
sponte manus torcoribus ad ligā-
dum porrigere: nexib⁹ durissimis
membra attrahi. Et dehinc crude-
lissimos carnifices viros belial et
ferocissimos: absq; vlla misericor-
dia illam tenerā et virginē carnē
truculētis manib⁹ flagellari. Aspi-
ce iam deuotissima anima et vide ad
primos ictus: surgūt liuores: erū-
pit cruor: defluunt sanguinis riuu-
li: rubēt sacra terga: cruentat faci-
es: tinctū cruoris vnda canderet /
delissimū peccat⁹. O bone iesu quo
modo vultus tui decor factus est
aspect⁹ leprosi? Bene de te p̄phe-
tauit. p̄pheta dicens: Non est spe-
cies ei neq; decor: et vidim⁹ eum:
et non erat aspectus: et desiderauim⁹
eum despectū et nouissimum
virozum: viram dolorum: et scien-
tem infirmitatē: et quasi abscondi-
tus vultus eius et despectus vn-
de nec reputauimus eum. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse
portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum: et percussim⁹ adeo et humiliatum.
Ipse autē vulneratus est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera no-
stra. O desideratissime iesu quātus labor: stas horribiliter ligatus ab intimis alia tra-
bens suspiria: gemis tacendo: summos dolores nō recalcitras: nō contradicis: nō ma-
ledicis: sed vere in persona tua dixit euangelicus p̄pheta: Dorsum meū posui ad fla-
gella: et genas meas ad alapas. Et alibi. Ego sum vermis et nō homo: opprobriū ho-
minum et abiectio plebis. En pes / caput / leua / dextra dolens passim intus / extra: gira-
hinc / illic regira: nil videbis nisi dirā: nihil nisi cruor conspicit. En plaga super plagā:
vulnus vulnere continuat: et liuor non cedit liuor: vndiq; caro pater: nobilis sanguis
spargitur. Deu me si ingratus fuero tanto amatori. Quis dat sanguinē pro sangui-
ne: pellem pro pelle: dentem pro dente? Timeo ne reus tanti sceleris et ingratitudi-
nis arguar: cum facer tuus cruor: speciosa defluat per latera: ego vero deliciose carnē
meam nutriam. Tu innocens agne dei mactaris crudeliter: et ego voluptatibus im-
pius peccator vtor. Sed tu domine adiuua nos: ne speciosus et rubicundus sanguis
tuus pereat pro nobis tam prodigaliter effusus.

§ Iudei em̄ quanto plus videbant q̄ pilatus vellet eū
berare: tanto fortius vt crucifigeret eū clamabāt.
a § i. diligenter laborabant et nitebantur.
instabant vocibus magnis postulā-
a § i. postulatio eorū supabat pilati excusationē: et clamor
p̄breneticoz opprimebat vitā innocentis: media ita q̄ innocēs
saluator dānaret: flagellaret: crucifigeret: et barrabas im-
pius lēro liberaretur: donaretur: seruaretur.
tes vt crucifigeretur: et inuālescēbant
voces eorum.

Iesus flagellatus. Matth. xxvii.
Joannis. xix.

Cunc
a § i. suspendi-
ri et apparito-
res pilati viri valde crude-
les.
Milites pre-
a § ex visu pilati qui vole-
bat satisfacere per hoc cam-
bus famelicis iudeis.
fidis suscipientes
a § i. de populo q̄ fons fla-
bat introduserunt in ad
locū vbi malefactorēs pa-
nuntur et examinantur.
iesum in pretorio

a § vt magis veretur coram tanta multitudine: et
plures eorū ipm illuderent ad cōplacitū iudeoz.
gregauerūt ad eū vniuersum cohortē

Elia. 50. c.
Ps. 21. b.